

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Szkoła Podstawowa w Wiśle Wielkiej
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiśle Wielkiej
Rok szkolny 2024/2025

PODSTAWA PRAWNA

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. póź. 996, 1000 i 1290), Przepisy w prowadzające ustawę – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60),*
- *Ustawa z dnia 7 września 1991 – o Systemie Oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz.1943)*
- *Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r.w sprawie doradztwa zawodowego,*
- *Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356),*
- *Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591),*
- *Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578),*
- *Rozporządzenia MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego(Dz.U. z 2019r. poz. 325).*

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.

ZAŁOŻENIA

- WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę
- Działania realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny,
- Wybór zawodu nie jest pojedynczym, decyzyjnym aktem, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni kilku lat,
- Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu,
- Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj, poziom wykształcenia, wpływ środowiska,
- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami i ma charakter działań planowych,
- Placówka realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie.

PODSTAWOWE POJĘCIA

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

CELE OGÓLNE

realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiśle Wielkiej.

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro zawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i pro aktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Absolwent Szkoły Podstawowej w Wiśle Wielkiej:

- dokonuje trafnych decyzji edukacyjnych,
- podejmuje naukę w szkołach ponadpodstawowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, zdolnościami .

Obszary pracy:

1. Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji o dalszym kształceniu i aktywności zawodowej,
2. Określenie predyspozycji i zainteresowań ucznia,
3. Przygotowanie ucznia do samodzielności w różnych sytuacjach życiowych,
4. Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości,
5. Kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy,
6. Rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie,
7. Poszerzanie własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,

8. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych,
9. Wzrost świadomości u uczniów dotyczący odpowiedzialności za własną przyszłość zawodową.

CELE SZCZEGÓŁOWE I TREŚCI PROGRAMU

(w załączeniu program)

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów, zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe doradztwa zawodowego w szkole podstawowej sformułowane odrębnie dla czterech różnych bloków tematycznych:

1. Poznanie siebie (samopoznanie)

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Moje mocne i słabe strony,
- Zainteresowania i predyspozycje zawodowe,
- Umiejętność komunikacji,
- Radzenie sobie ze stresem,
- Zasoby (kompetencje, zdolności),
- Wartości,
- Stan zdrowia,
- Predyspozycje i preferencje zawodowe.

Cele szczegółowe:

- Uczeń potrafi określić swoje mocne i słabe strony,
- Uczeń potrafi określić swoje zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje zawodowe,
- Uczeń potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe,
- Uczeń zna zasady skutecznej komunikacji i bariery, które ją ograniczają, określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
- Zna wartość pracy.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Klasyfikacja zawodów i ich charakterystyka,
- Zawody przyszłości, zawody nowe i deficytowe,
- Charakterystyka rynku pracy,
- Kształtowanie postaw przedsiębiorczych,
- Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy,

- Autoprezentacja,
- Drogi dojścia do zawodu.

Cele szczegółowe:

- Uczeń wymienia zawody przyszłości, zawody deficytowe i te, które od niedawna funkcjonują na polskim rynku pracy,
- Uczeń zna wymagania, środowisko pracy i czynności interesujących go zawodów,
- Uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody,
- Uczeń zna drogi zdobywania wybranych zawodów,
- Uczeń uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
- Uczeń porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
- Uczeń potrafi dokonać autoprezentacji,
- Uczeń zna kompetencje kluczowe.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- Znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się,
- Wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie

Cele szczegółowe:

- Uczeń analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,
- Uczeń analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów,
- Uczeń charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce,
- Uczeń określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowania decyzji edukacyjno – zawodowej.

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Możliwości wyboru drogi zawodowej i edukacyjnej po ukończeniu szkoły podstawowej,
- Czynniki planowania kariery edukacyjno-zawodowej,
- Tworzenie Indywidualnych Planów Działania,
- Planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego,

- Podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery

Cele szczegółowe:

- Uczeń zna czynniki potrzebne do planowania kariery edukacyjno – zawodowej,
- Uczeń potrafi opracować swój własny plan kariery zawodowej na podstawie swoich poznanych zasobów IPD,
- Uczeń rozumie potrzebę dalszego kształcenia, kształcenia ustawicznego,
- Uczeń realizuje marzenia,
- Uczeń podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej

ADRESACI PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Adresatami programu są uczniowie Szkoły Podstawowej w Wiśle Wielkiej w Zespole Szkolno-Przedszkolnej w Wiśle Wielkiej, rodzice uczniów, nauczyciele.

REALIZACJA PROGRAMU

Program będzie realizowany sukcesywnie:

- w oddziałach przedszkolnych w formie preorientacji zawodowej, pogadanki, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, gry i zabawy Zawodo znawcze,
- w klasach I-III w formie orientacji zawodowej – wycieczki, konkursy, gry, pokazy, spotkania z przedstawicielami zawodów,
- w klasach IV-VI w formie orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i w ramach lekcji przedmiotowych,
- klasy VII i VIII będą uczestniczyć w obowiązkowych lekcjach z doradztwa zawodowego, (realizacja programu doradztwa zawodowego), udział w wycieczkach Zawodo znawczych , prelekcjach i spotkaniach , konkursach,
- program przewiduje też pomoc zainteresowanym rodzicom (konsultacje indywidualne, prelekcje)

OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM DORADZTWA I ICH ZADANIA

Dyrektor szkoły - odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi
Doradca zawodowy – realizacja scenariuszy z doradztwa zawodowego, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów, organizacja konkursów, prowadzenie tablicy informacyjnej, gromadzenie literatury, przedstawianie aktualnych informacji z rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomoc w trafnym wyborze dalszej drogi

zawodowej, współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego, tworzenie IPD

Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Psycholog - realizacja scenariuszy zajęć, pomoc w samopoznaniu, prowadzenie doradztwa zawodowego w klasach I-VI, określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty)

Wychowawcy - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Nauczyciel bibliotekarz - gromadzenie aktualnych publikacji, kącik Zawodo znawczy, współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego

Nauczyciel informatyki – programy komputerowe z doradztwa zawodowego

Pozostali nauczyciele uczący różnych przedmiotów – korelacja między przedmiotowa, (podstawa programowa). Analiza programów nauczania poszczególnych przedmiotów co pozwala także włączyć nauczycieli w omawianie zagadnień z poradnictwa zawodowego. Podział zadań wg kompetencji, wiedzy, doświadczenia i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego. Koncepcja edukacji przedmiotowej, treści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego integrowane są z treściami realizowanymi w ramach innych przedmiotów.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej, organizują w sali kąciki Zawodo znawcze.

Pielęgniarka szkolna- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów, pogadanki o przeciwwskazaniach do wykonywania zawodów.

ZADANIA NAUCZYCIELI

Bieżąca obserwacja pracy ucznia i osiągniętych przez niego efektów pod kątem predyspozycji do nauki danego przedmiotu oraz pomoc w określeniu mocnych i słabych stron ucznia:

- rozwijanie indywidualnych uzdolnień i zainteresowań uczniowskich,
- systematyczna kontrola efektów nauczania (próbne egzaminy, motywujący system oceniania itp.),
- realizacja obszarów doradztwa zawodowego w kontekście realizacji podstawy programowej,
- przekazywanie informacji o zastosowaniu i przydatności danych treści nauczania w różnych dziedzinach życia(informacje pomocne w wyborze zawodu).

ZADANIA INSTYTUCJI WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z RAMACH REALIZACJI WSDZ

Aktywna współpraca:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną: diagnoza uzdolnień poznawczych i predyspozycji zawodowych dla uczniów, którzy wymagają wsparcia, konsultacje indywidualne w poradni dla uczniów i rodziców, prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego,
- Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie: prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego,
- Szkołami ponadpodstawowymi - LO, Technika, Szkoły Branżowe I Stopnia: udział młodzieży w Dniach otwartych szkół, w targach szkół, lekcjach pokazowych, prelekcjach organizowanie imprez o charakterze Zawodo znawczym - udzielanie informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji,
- Ośrodek Rozwoju Edukacji: materiały metodyczne, dydaktyczne, publikacje, multimedialne,

- Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości w Pszczynie: udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle; wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie w przyszłości mogą realizować praktyczną naukę zawodu), spotkania z uczniami na terenie szkoły
- Pracodawcy - spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (zaproszenia do szkoły), wycieczki do firm, instytucji (piekarnia, kwiaciarnia, sklep spożywczy)

METODY I FORMY PRACY

Metody pracy do uczniów:

- Zajęcia warsztatowe,
- Analiza przypadku,
- Rozmowy doradcze,
- Metody testowe,
- Burza mózgów,
- Mini wykład,
- Plakat,
- Skojarzenia,
- Wycieczki Zawodo znawcze,
- Konkursy dotyczące planowania kariery,
- Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, przedstawicielami różnych zawodów, Udział w Targach Edukacyjnych Szkół,
- Spotkania z absolwentami szkoły – losy absolwentów,
- Pogadanki, prelekcje,
- Gry i zabawy .

Formy adresowane do rodziców:

- Zapoznanie rodziców z programem doradztwa zawodowego w szkole, pogadanki, prelekcje,
- Udostępnianie informatorów szkół ponadpodstawowych i literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- Indywidualne rozmowy z pedagogami, wychowawcą,
- Organizacja prelekcji, pogadank na zebraniach rodziców z doradztwa zawodowego,
- Przekazywanie na bieżąco informacji dotyczących kierunków kształcenia zawodowego w szkołach technicznych rekrutacji do szkół, zawodów przyszłości, targów edukacyjnych.

ZASOBY PRACY

- Filmy o zawodach,
- Informatory o zawodach i kierunkach kształcenia, typach szkół,
- Testy do badań indywidualnych i grupowych, kwestionariusze zainteresowań i uzdolnień,
- Filmy instruktażowe,
- Multimedialne programy komputerowe, np. Piramida Kariery, Mocne i Słabe strony, Predyspozycje zawodowe,
- Prezentacje multimedialne,
- Zakładka na stronie internetowej szkoły z doradztwa zawodowego.

EFEKTY DZIAŁAŃ WSDZ

Uczeń:

- Uczeń umie współpracować w grupie,
- Potrafi samodzielnie zaplanować własną drogę kariery,
- Zna swoje predyspozycje zawodowe,
- Potrafi rozwijać zainteresowania,
- Zna kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy,
- Rozumie zależność wyboru zawodu od zainteresowań,
- Zna zawody, wartość pracy,
- Zna swoje zainteresowania, zdolności, umiejętności,
- Zna ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych i dokonuje świadomego, trafnego wyboru zawodu,
- Potrafi współpracować w grupie jest przygotowany do roli pracownika,
- Potrafi przyjmować różne role społeczne i zawodowe,
- Rozumie konieczność ustawicznego kształcenia,
- Rozwija kompetencje kluczowe,
- Szkoła,
- Konkurencyjność szkoły, poprawa jej wizerunku, poprawa jakości pracy szkoły,
- Przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych, zawodowych,
- Podniesienie świadomości rangi doradztwa zawodowego,
- Trafne wybory edukacyjne uczniów,
- Świadomi siebie uczniowie, mają większą motywację do nauki, pracy (przyczyni się do lepszych wyników nauczania).

EWALUACJA DZIAŁAŃ WSDZ

- Indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami, wychowawcami;
- Ankieta dla uczniów i nauczycieli

Rozmowy i ankiety powinny dotyczyć tego, czy WSDZ:

- Uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów, rodziców, nauczycieli
- Rozwija ich wiedzę i umiejętności
- Kształtuje postawy i zachowania
- Buduje kompetencje osobiste i społeczne
- Angażuje wszystkich pracowników szkoły
- Angażuje instytucje zewnętrzne, rodziców
- Analiza prowadzonej dokumentacji uczniów korzystających z porad i informacji zawodowych.

ZAŁĄCZNIKI

- ✓ Program Doradztwa Zawodowego

Załącznik nr 1

Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziałów przedszkolnych

Załącznik nr 2

Program orientacji zawodowej dla klas I-III

Załącznik nr 3

Program orientacji zawodowej dla klas IV-VI

Załącznik nr 4

Program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII

Program preorientacji zawodowej dla dzieci z Przedszkola w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiśle Wielkiej z siedzibą przy ul. Hodowców 38

Cel główny :

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, rozwijanie zainteresowań dzieci.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, wartości.

Dziecko:

- 1) określa, co lubi robić;
- 2) podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 3) określa, co robi dobrze;
- 4) podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych;
- 5) opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Dziecko:

- 1) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 3) opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach;
- 4) wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczy (zakupy, koncert, poczta...);
- 5) wskazuje związki pomiędzy zainteresowaniami a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie;
- 6) podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Dziecko:

- 1) nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 2) nazywa czynności, których lubi się uczyć.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Dziecko:

- 1) opowiada, kim chciałoby zostać;
- 2) na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 3) podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

Zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego, logopeda, pedagog oraz rodzice reprezentujący różne zawody w ciągu całego roku szkolnego.

Metody pracy do uczniów:

- Skojarzenia
- Wycieczki Zawodo znawcze
- Pogadanki
- Gry i zabawy
- Konkursy plastyczne
- Filmy
- Spotkania z rodzicami reprezentującymi różne zawody

Program orientacji zawodowej dla klas I-III w Szkole Podstawowej w Wiśle Wielkiej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiśle Wielkiej

Cel główny:

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- 1) opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 2) prezentuje swoje zainteresowania na forum;
- 3) podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 4) podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 5) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- 1) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 3) opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach);
- 4) omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 5) opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

- 6) posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- 1) uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 2) wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3) wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Uczeń:

- 1) opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 2) planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;
- 3) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
- Pedagodzy, Psycholog
- Nauczyciele świetlicy
- Bibliotekarz
- Pielęgniarka szkolna
- Nauczyciele informatyki

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się:

- na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej w ramach realizacji podstawy programowej
- na dodatkowych zajęciach ze specjalistami

- w ramach wycieczek Zawodo-znawczych

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Skojarzenia
- Konkursy
- Dni talentów
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Prezentacja

Efekty działań

- Uczniowie wiedzą, że są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.
- Pro aktywna postawa uczniów wobec pracy

Proponowane tematy zajęć:

- Praca- dlaczego ludzie pracują?
- Kim chcę być w przyszłości?
- Moje ulubione zabawki
- Poznajemy zawody
- Zawody w moim otoczeniu
- Co lubię robić – moje zainteresowania?
- Co potrafią sprawne ręce?
- Jak spędzam czas wolny?

Program orientacji zawodowej w klasach IV-VI Szkoły Podstawowej w Wiśle Wielkiej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiśle Wielkiej.

Cel ogólny:

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- 1) określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 2) wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 3) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 4) prezentuje swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców .

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- 1) wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2) opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka;
- 3) podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

- 4) posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 5) wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- 1) wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 2) wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3) samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

- 1) opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych;
- 2) planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 3) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele
- Pedagodzy, Psycholog
- Nauczyciel bibliotekarz
- Pielęgniarka szkolna
- Nauczyciel informatyki

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się:

- na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych (lekcje przedmiotowe);
- zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez doradcę zawodowego, psychologa, nauczyciela bibliotekarza
- w ramach wycieczek Zawodo-znawczych

Metody pracy:

- Metoda projektu;
- Pogadanki;
- Burza mózgów;
- Skojarzenia;
- Konkursy, Dni talentów;
- Spotkania z przedstawicielami zawodów;
- Praca w zespołach;
- Pokaz;
- Prezentacja;

Efekty działań:

- Rozpoznaje swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności;
- Wzmacnianie postawy samodzielności, odpowiedzialności i sprawczości uczniów tj. przekonania, że oni są podmiotami własnych działań zdolnymi do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu;
- Przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka;
- Zna czynniki wyboru zawodu.

Proponowane tematy zajęć:

- Poznajemy zainteresowania;
- Zdolności i umiejętności;
- Praca i znaczenie w życiu człowieka;
- Różne sposoby zdobywania wiedzy;
- Planowanie drogi edukacyjnej;
- Mój wymarzony zawód;

- Znam mocne i słabe strony;
- Świat zawodów;
- Motywacja;
- Praca w zespole;
- Hierarchia potrzeb;
- Zawody na rynku pracy;
- Umiejętności komunikacyjne.

Program doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII Szkoły Podstawowej w Wiśle Wielkiej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiśle Wielkiej.

Cel ogólny:

Celem doradztwa zawodowego w klasach zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji, kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy i rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych.

Treści programowe oraz cele szczegółowe:

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- 1) rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
- 2) dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- 3) rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 4) charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
- 5) określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- 1) wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
- 2) wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- 3) porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 4) dokonuje autoprezentacji;
- 5) uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka 6. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- 1) analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów ;
- 2) charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
- 3) określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

- 1) planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- 2) podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

- 3) określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- 4) identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klas I–VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu:

- Wychowawcy;
- Nauczyciele;
- Pedagodzy i Psycholog;
- Nauczyciel bibliotekarz;
- Pielęgniarka szkolna;
- Nauczyciel informatyki.

Realizacja programu doradztwa zawodowego odbywa się:

- na wszystkich przedmiotach w ramach korelacji między przedmiotowej i realizacji celów przedmiotowych kształcenia ogólnego np. wiedzy o społeczeństwie geografii, języka polskiego wychowania do życia w rodzinie;
- zajęciach z doradztwa zawodowego;
- godzinach wychowawczych;
- zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- konsultacjach indywidualnych z doradcą zawodowym warsztatach dotyczących umiejętności planowania kariery, poznania swoich umiejętności, zdolności;
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy Zawodo-znawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, udział w wizytach Zawodo znawczych w firmach);
- w ramach działalności wolontariatu.

Metody pracy:

- Metoda projektu;
- Pogadanki;
- Burza mózgów;
- Konkursy;
- Dni talentów;
- Wycieczki - CKP, firmy, instytucje,
- Spotkania z przedstawicielami szkół zawodowych Warsztaty;
- Prelekcje;
- Prezentacja;
- Programy komputerowe;
- Metody testowe- testy predyspozycji i preferencji zawodowych;
- Konsultacje indywidualne;
- Badania ankietowe, kwestionariusze;
- Analiza przypadku;

Efekty działań:

Uczeń:

- Zna swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności, zdolności;
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka;
- Zna czynniki wyboru zawodu;
- Potrafi trafnie zaplanować własną drogę edukacyjno zawodową;
- Jest przygotowany do pełnienia roli pracownika;
- Zna aktualny rynek pracy, zawody przeszłości i przyszłości;
- Zna ofertę edukacyjną szkół warszawskich;
- Potrafi dokonać autoprezentacji;
- Zna kompetencje i kwalifikacje na współczesnym rynku pracy;
- Wymienia umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych;
- Potrafi współpracować w grupie;
- Rozwija kompetencje uniwersalne;
- Jest przygotowany do ustawicznego kształcenia się.

Proponowane tematy zajęć z doradztwa zawodowego klasa VII:

- Jak stawiać sobie i realizować cele;
- Kariera zawodowa człowieka - znaczenie pracy;
- Planowanie kariery zawodowej - od czego zacząć?
- Samowiedza- źródła poznania siebie;
- Moje słabe i mocne strony - analiza SWOT;
- Samowiedza źródła poznania siebie;
- Moje mocne i słabe strony;
- Zdrowie a moje plany zawodowe;
- Kreatywność i poszukiwanie rozwiązań.

Proponowane tematy zajęć z doradztwa zawodowego klasa VIII :

- Jak stawiać sobie cele życiowe i zawodowe?
- Co po szkole? System edukacji w Polsce?
- Budowanie pozytywnej samooceny;
- Typy osobowości;
- Piramida potrzeb a moje wartości;
- Czym jest przedsiębiorczość;
- System rekrutacji do szkół średnich;
- Terminy, logowanie, prezentacja szkół ponadpodstawowych;
- Predyspozycje zawodowe a moje umiejętności;
- Test predyspozycji zawodowych Hollanda.